

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת שבועות, דף י"ט
פרשת אמור | י"ג - י"ט באייר תשפ"ה (17-11 למאי 2025)

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרוחה

להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים ורפואת הפצועים

ל"ג בעומר שמח

דף י': תשעה באב

תשעה באב הוא יום אבל הנקרא גם "מועד".

במגילת איכה כתוב: "קרא עלי מועד לשבר בחורי" - בהיות בני ישראל במדבר הם בכו לאחר שהמרגלים אמרו להם שהארץ מסוכנת, ובלי ליל תשעה באב נזר הקב"ה שלילה זה יהיה בכיה לדורות, ואכן בתשעה באב חרבו שני בתי המקדש. זו הסיבה שבתשעה באב אין אומרים תחנון כי הוא נקרא "מועד". על השאלה היתכן שיום האבל על החורבן הנורא יהיה "מועד", עונה השל"ה הקדוש כי לעתיד לבוא יום תשעה באב יהפוך לחג, ולכן כבר עתה הוא מכונה "מועד".

דף י"א: הקדש בדם הבית וקדושי מזבח

בבית המקדש היו מתקנים כל סדק מיד, כי הרי ביתו של הקב"ה, והוא צריך להיות יפה ומפואר כל הזמן. הכסף שהוקדש בשביל הצרכים השונים של בית המקדש, נקרא "הקדש בדם הבית", כלומר, הכסף קדוש בשביל המקומות שצריך לתקן אותם. בשם "בדם הבית" השתמשו גם לכל צורכי בית המקדש. "קדושי מזבח" הם כספים או בעלי חיים שהוקדשו לבית המקדש לקורבנות. אם הקדישו כסף - קונים בו קורבנות, ואם הקדישו בעל חיים הכשר להקרבה, מקריבים אותו על גבי המזבח.

דף י"ב: "קיש המזבח"

בבית המקדש היו קופות מיוחדות שלתוכן אנשים נתנו כספים לצורכי קורבנות שונים. מהעודפים שנותרו בקופות אלו היו מקריבים קורבנות "קיש המזבח". בשעה שהמזבח עמד ריקם ללא קורבן היו מקריבים עליו קורבנות עולה של הציבור, כדי שהמזבח לא יהיה שומם מקורבנות. הכספים לרכישת קורבנות אלו ניטלו מעודפים שהצטברו בקופות. המילה "קיש" היא כינוי למיני מתיקה המובאים לקינוח סעודה. מאחר שהקורבנות הללו הוצאו לאחר שסיימו להקריב את קורבנות החובה, כינו אותם קורבנות "קיש המזבח".

מן התלמוד

סדר נזיקין. מסכת שבועות דף י"ג

כרת דיממא ררבי לית ליה? אלמה לא? משכחת לה דאכל אומצא וחנקיה ומית, אי נמי דאכל סמוך לשקיעת החמה, דלא הוה שהות לכפורי ליה.

אומצא - חתיכת בשר

חנקיה - חנקת אותו

דלא הוה שהות - שלא היה פנאי

הסבר: רבי אמר שיום כיפור מכפר על כל העבירות. על כך אמר רבא, שבוודאי רבי מודה שמי שאוכל ביום כיפור - אין יום כיפור מכפר לו על זה; אחרת, מדוע כתבה התורה עונש כרת על כך? על כך עונה הגמרא, שיתכן שיום כיפור מכפר גם על זה, אבל עדיין יכול אדם להתחייב כרת אם נחנק תוך כדי אכילה, או שאכל סמוך למוצאי הצום, שאז לא היה זמן ליום כיפור לכפר.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן יי את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאיו תחתיהם,
ועטרים בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקם בהם הכתוב:
"כי יי אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:55	כניסת שבת: 19:48
יציאת שבת: 20:11	יציאת שבת: 20:56
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:10	כניסת שבת: 20:32
יציאת שבת: 20:13	יציאת שבת: 22:07

חברותא

מתפללים

לקראת ל"ג בעומר חיפשו הילדים עצים וקרשים למדורה. בשכונה בה הם גרים כבר ניצב במשך תקופה ארוכה מאוד בית ישן ודי מוזנח, שבכלל לא ברור אם מישוה בכלל גר בו. בחצר הבית יש ערימות גדולות של חפצים ישנים, רהיטים שבורים, קרשים וכדומה. הילדים בשכונה התלבטו האם מותר להם להיכנס לחצר ולקחת משם עצים למדורה.

מצד שני:

זו עדיין חצר של מישוה אחר, בין האם הוא גר בה או לאו, וכל זמן שאין רשות מפורשת מבעל החצר להיכנס לחצרו, אז עם כל הכבוד לחפצים הזרוקים ולקרשים שבחצר - אין זכות לאף אחד להיכנס לחצר, גם אם היא מוזנחת מאוד.

מצד אחד:

הקרשים והרהיטים הישנים זרוקים בחצר הזו כבר תקופה ארוכה מאוד, ובכלל לא ברור מי בעלי הבית הזה, והאם הוא מטפל בו. לכן אין בעיה להיכנס לחצר ולקחת משם קרשים ורהיטים ישנים.

מה עתכם?

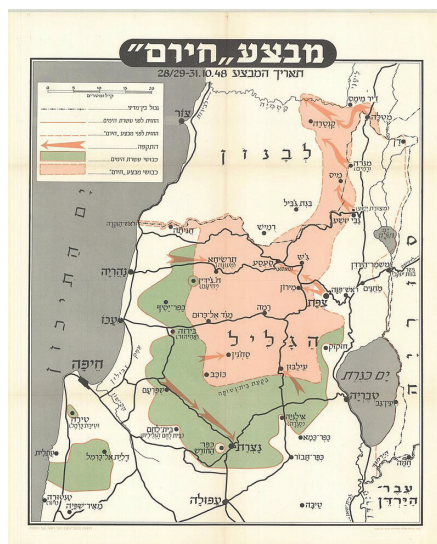

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

מבצע חירם

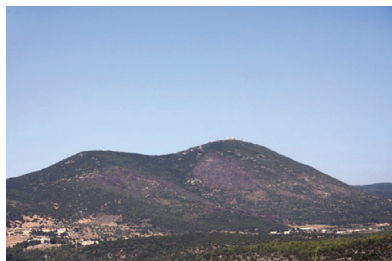
מבצע חירם נערך לקראת סיום מלחמת העצמאות, ובמהלכו כבש צה"ל את מרכז הגליל העליון וחלקים מהגליל התחתון, ובכך השתלט על כל שטח הגליל, וקבע את גבולה הצפוני של מדינת ישראל. במבצע השתתפו ארבע חטיבות, שנהנו מיתרון על כוחות האויב באזור, והוא היה אחד הגדולים והמורכבים שבמלחמה. כוחות צה"ל הפגינו מספר יישובים ערבים, והשתלטו על מירון, ינוח ויישובים אחרים. במהלך הלחימה נמלטו כ-30,000 ערבים מהאזור.

מפת מבצע חירם (Wikipedia, דובר צה"ל)

♥ | על המפה - הר מירון

הר מירון נמצא בגליל העליון. זהו ההר הגבוה ביותר בארץ ישראל ממערב לירדן, וגובהו הוא 1,204 מ' מעל פני הים. שמו נקבע בשנות ה-50 על שם היישוב מירון הסמוך לו; לפני כן הוא נקרא ג'בל-אל-ג'רמק, או הר עצמון. על הר מירון נמצאת שמורת הטבע הגדולה בישראל, ובפסגתו נמצא בסיס צבאי. מגובה ההר אפשר להשקיף לכל רוחב ארץ ישראל. בדרך כלל לא הוקמו יישובים על ההר עצמו אלא רק בסביבתו. למרגלותיו נמצאים מספר קברי צדיקים, ביניהם קבר רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו, קברי הלל ושמאי ועוד. בשל גובהו, חשיבותו האסטרטגית, והמתקנים הצבאיים באזור, במלחמת "חרבות ברזל" הופגז האזור כולו פעמים רבות על ידי החיזבאללה.

הר מירון (מימין) (Wikipedia, צפתי גאה)

👤 | מי אני?

1. מגדולי הפוסקים האשכנזים.
2. חי בפולין במאה ה-16. שימש כרב הראשי לעיר קרקוב.
3. החל לכתוב חיבור הלכתי שכולל את כל ההלכות המעשיות, אבל הפסיק כאשר ראה שה"שולחן ערוך" כבר עשה זאת.
4. את פירושו כתב במקום זאת כהגהות על ה"שולחן ערוך", שנקראות "המפה".
5. חיבר ל"ג ספרים, ונפטר בל"ג בעומר.

אֵלְמָלַךְ - מִלְלָה לְאֵל מִלְלָה

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הן שתי הדמויות בציור?
- 2 היכן הן יושבות?
- 3 מה עושה דמות מחוץ למערה לבנה?
- 4 מה מסמלות אבוקות האש בציור?

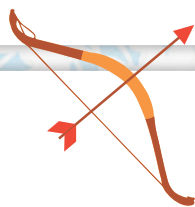
י"ח שבט ה'תשע"ט
 י"ח שבט ה'תשע"ט
 י"ח שבט ה'תשע"ט
 י"ח שבט ה'תשע"ט
 י"ח שבט ה'תשע"ט

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

"חלאקה"

"חלאקה" הוא מנהג שבו מספרים את הילדים לראשונה בגיל שלוש. יש הנוהגים לערוך אותו בל"ג בעומר, ליד קבר רשב"י במירון. המנהג מוזכר לראשונה בתחילת תקופת האחרונים, והתפשט בקרב קהילות רבות בארץ. אחד ההסברים למנהג הוא שכשם שפירותיו של עץ נחשבים עורלה עד סוף השנה השלישית, כך גם את שערותיו של הילד אין גוזרים עד שיהיה בן שלוש, ובכך מקדישים אותו לעבודת ה'.

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

ה'תשנ"ט

5727

ה'תשנ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תר"ץ

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'תת"ס

5258

ה'תת"ט

4900

ה'רמ"ב

4800

ה'רשי

4650

ה'רס"ה

4260

ה'ת"ס

2019 שנת סיום הסיור ללומדי הדף היומי
 2017 70 שנה למדינה
 1969 הרב אריה לויין
 1967 מלחמת ששת הימים
 1948 הקמת המדינה
 1947 מלחמת העצמאות
 1939 שואה
 1897 הרצל
 רבי יוסף קארו
 1500 העת החדשה
 1492 גירוש ספרד
 הרמב"ם
 רש"י
 רבי סעדיה גאון
 510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דף י"ג: מעלת יום הכיפורים

המשנה אומרת שהשעיר שנשלח לעזאזל ביום הכיפורים מכפר על עוונות שונים התלמוד שואל על כך: במה מדובר? הן אם החוטא עשה תשובה, מדוע עליו להמתין ליום הכיפורים? הרי חוטא נשבע בתשובה שלמה נמחל לו עונו מיד, כנאמר בבריתא: "עבר על מצות עשה ועשה תשובה - לא זז משם עד שמוחלים לו", ואילו אם לא עשה תשובה - לא ימחלו לו, שנאמר בפסוק במשלי, "זבח רשעים - תועבה!" אמר על כך רבי זירא: משנה זו היא כשיטת רבי שסובר שיש מעלה מיוחדת ביום הכיפורים, שאפילו חוטא שעבר עברה ולא שב בתשובה, עונו נמחל לו.

דף י"ד: הוספת שטח לעיר ירושלים

ארצנו הקדושה מקודשת יותר מכל העולם, וירושלים עיר הקודש קדושה יותר מכל ארץ ישראל. בארץ ישראל אסור לאכול קורבן ואסור לאכול מעשר שני, אך ברחבי ירושלים מותר לאכול מעשר שני וכן קורבנות "קודשים קלים". אין הכוונה לכל השטח הקרוי היום ירושלים, אלא לעיר העתיקה שבתוך החומות.

האם אפשר להרחיב את שטח העיר ירושלים כולל הקדושה שבה?

במשנה הנלקחת בדף זה לומדים שאפשר להוסיף שטח לירושלים ולהקדש אותו, וכדי שההוספה זו יהיה תוקף, צריך לעשות אותה בהחלטת המלך ונביא, צריך לשאול באורים ותומים, שבעים ואחד חברי הסנהדרין צריכים להסכים לדבר, כולם מסובבים את חומת העיר ירושלים עם לחמים של קורבנות תודה, כל עם ישראל הולך אחריהם, ובכל מקום בירושלים עמדו וניגנו בכלי שיר.

דף ט"ו: אחד המרבה ואחד הממעיט

גם לגבי קורבן בהמה, שהוא קורבן חשוב, וגם לגבי קורבן עוף, שהוא קורבן זול, כתוב בתורה: "אשה ריח נחוח" - יש לה נחת רוח. הרי לנו שהתורה משווה בין ההנאה של הקב"ה מן הקורבנות מפני שעיקר החשיבות היא מה מתכנן מקריב הקורבן, האם רצונו לשב בתשובה שלמה ולהתקרב לאביו שבשמים.

כמוכן שמי שיכול לעשות הרבה, לא יאמר: "בשביל מה לעשות הרבה? הרי אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכין את ליבו לאביו שבשמים!" - זו טעות. חז"ל התכוננו לומר שאם יש אדם שיכול לעשות רק קצת, ועבור הקצת הזה הוא משתדל בכל מאודו, הקב"ה שמח במעשיו כמו שהוא שמח במעשיו של אדם שעושה הרבה. אולם, מי שיכול לעשות הרבה - שייעשה!

דף ט"ז: קדושת ירושלים

דוד המלך ושלמה המלך קידשו את ירושלים. לימים חרב בית המקדש הראשון, עם ישראל היה בגלות בכל במשך שבעים שנה, ואחר כך עלו חלק מן העם בראשות עזרא ונחמיה, ועזרא שב וקידש את ירושלים. הקדושה שקידשו דוד ושלמה נקראת "קדושה ראשונה" והקדושה שקידש עזרא הסופר נקראת "קדושה שנייה".

ישנם הסוברים שהקדושה שקידשו דוד ושלמה תקפה לעולם ואינה בטלה כלל, גם בחורבן בית המקדש, ועזרא שב וקידש את ירושלים לזכרון בלבד, להזכיר שהעיר קדושה. אך ישנם הסוברים שהקדושה הראשונה בטלה עם חורבן הבית ולכן עזרא נזקק לקדש פעם נוספת, וכאשר נחרב גם בית המקדש השני בטלה קדושה זו.

דבר תורה

מהפסוק בפרשתנו: "ונקדשתי בתוך בני ישראל" לומדים את הדין החשוב של "מניין", שכל "דבר שבקדושה" צריך עשרה מבני ישראל, אך יש לשאול כיצד הגיעו דווקא למספר זה? הגמרא אומרת שלמדו זאת בהיקש בין המילה "תוך" שמופיעה אצלנו למילה "תוך" שמופיעה בחטא קורח: "הבדלו מתוך העדה הרעה", ואת המילה "עדה" שבקורח הקישו למילה "עדה" שבחטא עשרת המרגלים: "עד מתי לעדה הרעה הזאת".

למדנו אם כן, שאת מעלת קדושת המניין לומדים משנים מהחטאים הקשים ביותר שהיו לישראל במדבר - קורח וחטא המרגלים, והדבר מורה עד כמה הקדושה המיוחדת שיש לבני ישראל היא נצחית ופנימית כך שאפילו חטאים גדולים וחמורים כקורח והמרגלים לא יכולים לפגום בה.

חידה!

למדנו על הרחבת שטחה של העיר ירושלים. חברו את שמות השכונות הבאות בירושלים

1. מאה	א. שאול
2. גבעת	ב. חסד
3. שערי	ג. וגן
4. זיכרון	ד. שערים
5. בית	ה. משה

(1-5 א-ה, 6-10 ז-ט, 11-15 י-טו)

שאלות שהוץ

1. מדוע תשעה באב נקרא מועד?
2. מה הקשר בין קיץ לממתקים?
3. מי קידש את ירושלים בתקופת בית שני?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

